

CATALANITAT

SETMANARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any II

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Centre Nacionalista Republicà:
Rambla de la Llibertat, número 33, primer pis.
Tots els treballs firmats són de la
responsabilitat dels seus autors. No s' retornen
els originals

Girona, 25 de Mars de 1911

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Girona . . . . . 150 Ptes. Trimestre
Fora . . . . . 2 " " "
Extranger . . . . . 12 " " Any

Núm. 34

ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

La organització

Les passades eleccions de diputats provincials, han exterioritzat la falta d'organització que'ls elements republicans de tots matissos pateixen en el districte de Girona. Avans no's pugui presentar obertament una lluita ab els nostres enemics polític, parangonantnos ab ells baix el punt de vista de la organització, es precis un treball constant i ferm, realitzat d'una manera ordenada i serena, casi científicament, ja que les lluites del sufragi han adquirit avui una tal importància demogràfica que poden estudiarse baix una base de seguretat casi absoluta en els resultats, si l'organització dels elements respón a les necessitats de la vida dels partits polítics.

Es veritat que en el nostre districte, encara desgraciadament no se exerceix el dret del sufragi impulsat el votant per una idea política determinada, sinó que hi prevaleixen característicament les influències personals, les recomanacions, les imposicions a voltes, petits actes d'un caciquisme éticament immoral; i que avans no's logri infiltrar una opinió política en la multitut, perquè l'exteriorisi a pesar de les menasses i les violències, es precis treballar aquesta multitut d'una manera constant i activa. Allavors, sols allavors, podríem nosaltres sentir l'efecte depriement de la derrota, perquè seria una acusació d'ineptitud o de que les nostres idees no poden ser sentides pel nostre poble, hipotèssis qu'hem de ofegar davant l'optimisme qu'ha de dominar sempre en la joventut que vol treballar en la política.

Per aquest treball intens d'organització i de propaganda, se precisa la germanor entre tots els nuclis republicans, fent una acció conjunta a favor de la comunitat d'idees que moralment ja ens agermana. Seleccionats els nuclis republicans, seleccionats els homes d'aquests nuclis, espurgant de la unió a fer tot lo que pressumeixi una immoralitat o una intolerància, tot lo que representi

exclusivament un egoista personalisme, la unió dels republicans seria'l mur de contenció d'aquesta amalgama de conservadurisme i d'intransigència religiosa, que va a menassar fins l'independència personal si deixem que logri el seu afany d'imposició i de domini.

El perill, a casa nostra, es més intens que en lloc, conegut com es l'afany d'imperi del clericalisme, la seva fanatització de l'intransigència, i l'importància del medi, per abulia del mateix en que ve laborant la seva acció d'impregnació retrògrada. Creiem que té quelcom de llegenda la seva força, perquè no en va es una marxa universal la del pensament envers una realització d'un mínim de llibertat, més necessari avui que mai, ab quin l'home pugui viure més apler ab la seva naturalesa, i les seves necessitats; però que per demostrar la veritat palpablement de que la seva força no es pas tant imponenta com volen fernes creure, es necessari un treball nostre d'activa organització i de treball, també es fora de duptes i de suposicions.

No podem creure que'l nostre poble pensi diferentment de tot arreu: que no senti en el fons de la seva consciència, l'anhel d'una renovació social i política aont no's trovi mermats els seu drets, y aont forsosament trovaria més garanties de millorament i de justícia: perquè, si aquesta fe en el bon criteri del nostre poble ens manqués, forsosament deuriem de reduir la nostra acció a una defensa personal, i deixar que's complissin les coses com fatalment deuriem allavors complirse.

Si'ls medis necessaris per contenir l'avans al nostre enemic no's realisen, no será tota la culpa de nosaltres, perquè sentim l'anhel de la unió ab tothom que's senti seves tantsols una part de les nostres aspiracions, i una ampla tolerància, com la tenim nosaltres per tothom, per les idees que accessoriament poden diferenciarnos.

La emigració

(Acabament)

Y aquestes comarques com que no produeixen més riquesa que bestiar, riquesa que consumen altres comarques y que sols aprofita als rics, resulten unes comarques pobres, aterrades per la miseria. Ara pregunto: ¿Es lògica aquesta constitució? Es patriòtica? Es justa? Cal que la generalisem més, a fi de que la coneixem més a fondo. A n'aquestos punts focos d'emigració resulta que tota una província pertany a contats senyors, que ni treballen el terrenne que tenen, ni'l deixen treballar, per tant resulta improductiu pera la societat, ja que lo únic poc que produeix sols aprofita a contades persones. Si aquest procediment ha de ser just, patriòtic y legal, es clar que ho es pera tothom y aixís cal preguntar, ¿qué resultaria si la propietat de tota Espanya, pertanyés per exemple a cinquanta grans senyors? Doncs senzillament: que aquestos grans senyors viurien bé y'l resto d'Espanya deuria emigrar. ¿Quina altre solució quedaria si tots els propietaris privaven de treballar les terres? Quantes dotzenes de mils famílies haurien de fugir d'Espanya per no morir d'una fam segura? Perqué es ben cert que si lo que fan aquests grans senyors, ho fessin tots els altres senyors que no són grans, el poble espanyol hauria d'emigrar en massa y entenguis bé que si a n'aquells aixó els es lícit, també tindria de ser lícit a n'aquestos, encara que aquest modo de procedir fos el finis hispànic.

La constitució propietària d'aquestos nobles, es lo que determina els focus de la emigració, car no treballant ni deixant treballar, no hi ha producció, y no haventhi producció hi ha fam, y quan hi ha fam cal emigrar; aquest procedir generalisat produiria com se veu la fi d'Espanya, y si el generalisessim més encara, si'l fessim extensiu a tots els que s'anomenen propietaris, de tot el món, ¿aont, digueume, tindrien de buscar un tros de pá, tants y tants milions de treballadors que de la terra viuen? Es ben clar doncs que la conducta de que parlem es no sols la causa de l'emigració, sinó que generalisada fora l'extermini no ja dels espanyols, sinó fins de la rasa humana.

Aquestos pensaments porten de la mà a tractar del dret y dever del propietari. Del modo com aquests senyors han adquirit la seva propietat no cal parlarne, perquè si'ns fiesem hasta el temps primitiu en que sos antecessors se n'apoderaren, no tindriem de dir que la propietat sigui un robo.

Principalment aquestos senyors eren guerrers que en seguides batalles apartaren d'allí a altres moradors, y no sols els apartaren, sinó que fets presoners els hi daven aquella mort que son fanatisme els dictava y luego que tingueren aniquilats a n'aquestos y escombrats a n'els que'ls seguien, d'aquestos territoris, se n'apoderaren per la força bruta, del mateix modo que s'havien apoderat de sas persones; d'aquestos fets nasqueren sos títols de no-

blesa, sas immenses propietats, perquè allavors el guerrer qu'escombrava d'hommes un terreno, quedava duenyó del mateix, y aixís en aquestos fets de guerra tenen el seu origen la noblesa y poder de aquestos que si en altre temps privaren d'aquestos terrenos als qui eren enemics seus, obligantlos per la força de sas armas a abandonarlos, are priven també de que l'habitin no enemics, sinó fills del poble espanyol, d'aquell poble que'ls portá a la victòria de lo que avui poseeixen. ¡Ahir els seus passats escombraven enemics! avui ells escombrèn als que hi tenen tan dret com ells.

No es pas l'objecte meu parlar avui de l'injustícia de les guerres, sinó sols fer present que l'única causa que motivá les donacions d'aquells terrenos conquerits, fou el considerar que ab aquelles guerres havien produït un bé al regne; aquest era y sols podia ser el motiu base d'una propietat, que parlant naturalment, era robada. Mes si'l motiu fou considerar la utilitat que'l regne havia rebut d'aquells actes, avui el mateix regne, per els motius contraris y oposats deuria privarlos d'una propietat ignominiosa per quant han deixat de complir el fi objecte de la donació.

No obstant no crec jo que aixó fos motiu prou just, com no crec fossin ni siguin justes les guerres, y aixís prefereixo explicar un fonament més lògic encara, un fonament que s'adapti a la raó y a la justícia, puig si bé'l no complir el fi que se imposá, al menys moralment, al ferlos duenyos d'un terré que no'ls pertanyia, donaria el suficient valor al acte d'expropiació y anulació d'aquelles donacions feudals, jo prefereixo buscar un medi, un principi fonamental, pera'l que tothom fos obligat a complir y estés subgecte a la justícia.

La propietat no pot tenir altre base que'l treball, com se veurá més detingudament en altre; aquest principi es fonamental, es la base de l'equitat y justícia; tots els grans pensadors convenen en lo mateix y ningú podrà negar ab sana lògica que la propietat no pot tenir altre origen que'l treball. Y ve, aquest fonament de dret y de justícia, aplicat a la propietat rústica, portará la següent conseqüència: el propietari podrà ser propietari, mentres treballi el terrenne, en quant voluntariament deixa de treballarlo, ja no es propietari del terrenne, millor dit, no deu ser propietari del terrenne. D'aquest principi, únic que está segons estricta justícia, en naix un altre: no devent tenir ningú més propietat de la que treballa, la que no treballa el propietari, no li pertaneix. Més endavant explicaré ab tota detenció aquestos principis, que són els únics avui y sempre que portaran la solució al problema de la miseria, de l'emigració. Que s'obligui legalment, perquè es de justícia, al propietari a treballar la terra, y a perdre-la quan no la treballi, y tots aquestos milers y milers d'espanyols que emigren per fugir de la fam y miseria trovaran feina abundant y recompensa a sos treballs en les cullites d'unes terres,

avui incultes, empró que trevallades serien un jardí hermós que treuria la fam i miseria d'Espanya. L'emigració no té altre causa que la incultura territorial. Els medis? Ja estan explicat y els veurem ab més detenció una altre vegada.

P. SURREIBAS

Separatisme

Avui me cap la satisfacció d'estampar com a títol del present article, la paraula que tan rebombori mou a Madrid quant un diari del trust inventant falsats iníques, escampa en les seves planes (tal volta per proporcionar-se un èxit editorial) tota la bilis congriada pels seus redactors, contra Catalunya.

Segurament quiseun «patriòtic» al llegir el títol que encapsala aquestes ratlles; sentirà momentaniament una joia intensa ocasionada sens dupte per la fatlera de delatar al autor del article, per cometre aixís un crim de lesa Patria. Doncs no, no es aixís. Tingui calma el qui de moment hagi experimentat certa satisfacció creient trovar en mes paraules conceptes pecaminosos, ans al contrari li recomano tila, molta tila, que es bona per calmar els nirvis, doncs en el cas present, li es indispensable pendren una bona dossis.

Anem al cas; la premsa de Santiago de Xile ens notifica l'haver sigut arriada per ordre del representant espanyol a aquelles terres, la bandera catalana. Per la gravetat de l'assumpte, per l'ultratge inferit a nostra Patria, per la meua dignitat de català, protesto ab tota la forsa dels meus pulmons, de l'acte realitzat pel susdit representant.

No es aquesta la primera vegada que s'infereix a Catalunya aquest flagell ignominios per part del subjecte. I bè: aixó s'ha d'acabar. Ara que estan obertes les Corts es precis, urgeix que'ls nostres senadors i diputats se preocupin de l'estat vergonyós en que's troven Catalunya, i ab ella els seus fills estimats, a aquelles terres.

¿No es trist veures allunyat de la terra ont s'ha nascut i ont encara la major part d'ells hi tenen la meitat del seu cor, i no poder contemplar joiosament en dies senyalats, voleiar al aire, l'ensenya de les quatre barres, símbol dels seus amors, qui per un instant els treu del cor la nostalgia despietada?

Temps enrera, la primera volta que fou retirada dels balcons del «Centre Català de Santiago de Xile», (manat pel mateix representant) el gran patrici D. Albert Rusiñol, feu sentir la seva veu de protesta a n'el Senat, pera defensar la personalitat de Catalunya simbolisada en la gloriosa ensenya. Malgrat les proves irrefutables exposades pel senyor Rusiñol, el govern d'allavors per boca del ministre d'Estat senyor Allendesalazar, declará que'l representant espanyol a Santiago, havia obrat ab son perfectíssim dret desde'l moment que «la bandera catalana no es espanyola» (Textual).

Aquests qui tan sovint tenen a flor de llavi el mot «separatista» dirigit als catalans per coses fútils, al enterarse del fet que'ns ocupa, si es que tenen vergonya, se'ls ha d'enrogi la cara al veurer que lo que ells deien, ho sentien com a cosa propia dintre del seu esser, tergiversant els dictats del cor al aplicarnos a nosaltres aquest calificatiu ridícul i carrincló.

I are digueume: es, o no, lo succeix, un acte de separatisme? Es que tal volta, Catalunya no forma part de l'Estat espanyol?

El poble demana una reparació de justícia al agravi inferit als sentiments dels catalans.

Els nostres representants en Corts tenen la paraula.

H. NADAL I MALLOL

A l'atzar...

SE gestiona pera que, am motiu de la VI Exposició Internacional d'Art de Barcelona, la cèlebre dansatriu nordamericana Isadora Duncan, en l'espaiosa sala de Belles Arts, mostri am les seves deixebles la serena eurtmia de les antigues danses gregues.

Isadora Duncan, «la ballarina dels peus nuus», ha dut en la coreografia un clàssic renaixement. Ella enarca'ls brassos en una harmoniosa gracia de gestes com la curva de les anses d'amfores etrusques i plasma les actituds amb una tal puresa i elegància qui evoca les femenines estatures dels marbres aqueus.

Rubén Dario ha cantat bellisimament a la gran dansarina de la linia helènica i iniciadora de les danses qui teixiren en Grecia les verges laconies, amb aquests musicals endecasilabs qui's reciten de memoria en cenacles literaris:

LA BAILARINA DE LOS PIES DESNUDOS

Iba en un paso ritmico y felino á avances dulces, ágiles ó rudos, con algo de animal y de felino la bailarina de los pies desnudos.

Su falda era la falda de las rosas, en sus pechos había dos escudos... constelada de casos y de cosas... la bailarina de los pies desnudos.

Bajaban mil deleites de los senos hacia la perla hundida del ombligo, ó iniciaban propósitos obscenos azúcares de fresa y miel de higo.

A un lado de la silla gestatoria estaban mis bufones y mis mudos... Y era toda Selene y Anactoria la bailarina de los pies desnudos!

Si Isadora Duncan visita a Barcelona, el seu pas pod deixar un ritme estelar de helenisme en l'ànima de la Ciutat Ilatina.

A París, la «capital del món», segons la freqüenta frase alomariana, s'ha estrenat en el Palais Royal i davant representatives figures intel·lectuals, el drama *Les Garses* del nostre humaníssim poeta i dramaturg Ignaci Iglesias, obtinguent un enorme èxit qui ha constituït un senyalat triomf pera l'eximí autor d'*Els Vells*.

Anotem, orgullosos, aquesta gloriosa efemèride, com una cosa santa, entre l'or i la porpra de l'escut de Catalunya.

EDITADA am pulcritut per la Biblioteca Domènech de Barcelona, s'ha posat a la venda, traduïda delicadament al català pel vigorós publicista Marius Aguilar, la novela *Ernestina* del potent creador de *Josafat*, nostre selecte amic don Prudenci Bertrana.

Per fi, els apadors de les llibreries de la nostra petita ciutat ducal s'han enjoiat am la nova producció de l'excelent narrador qui decora les seves faules amb una intensitat victor-huguesca, i ella ha vingut a les nostres mans, amable, com un bell present de Primavera.

LA tauromaquia, aquest art selvatge, se extén i atravesa fronteres. Les admirables concepcions de Goya i Zuloaga prenen vida en les regions meridionals de Fransa. La veïna nació que tants bells exemples ens pod oferir, es ben dolorós que s'entusiasmi am les curses de braus i am l'indumentaria grotesca dels *diestros*.

La famosa frase «l'Àfrica comensa pels Pirineus», queda enderrocada.

Afortunadament, l'ànima dels catalans n'es ben absent a aquestes festes bestials.

FAUST

Literatura

Poetes francesos

Vot, de Paul Verlaine

Ah, les oarystis, les primeres estimades!
L'or dels cabells, l'atzur dels ulls, les carns
[en flor,
i après els cossos joves i amats vessant odor,
i l'espontaneïtat tímida d'abrassades!

I quan lluny que són totes aquestes alegries
i tots aquests candors! Ai, vers les primas,
[veres
dels records han fugit als hiverns de quimeres
[res
dels meus envijs i de les meves melangies.

Aixís ara me trovo morent i abandonat,
més tremolós que un vell, trist i desesperat,
i com un miser orfe sensé germana gran.

Oh l'amor de la dona, manyac i confortant,
la dona pensativa qui jamai s'ha pasmat,
i qui us besa a vegades el front, com a un
[infant!

Sonet, d'Albert Samain

L'Arcàngel del crepuscle passa al lluny de
[les fiors...
La Dama-Somni, a l'orga de l'iglesia har-
[monisa;
i el cel, on la mort lenta del jorn se subti-
[lisa,
perllonga una agonía divina de colors.

L'Arcàngel del crepuscle passa lluny, lluny
[dels cors...
Les verges al balcó beuen amors de brises;
i sobre fiors i sobre les verges indecises
neva molt lentament d'adorables palors.

Tota rosa al jardí expira, agonitzanta;
i l'ànima de Schumann per l'ample espai
[erranta
sembla dir una pena impossible a gorir...

A algun lloc un infant dolçament deu morir.
Oh mon ànima, posa un signe al llibre d'ho-
[res!
L'Angel va a recullir el somni que tu plores.

J. THAREATS, trad.

LLIBRES

CREACION Y CAIDA.—Baix aquest epígraf, el distingit orador sagrat, reverend doctor don Anselm Herranz, acaba de publicar una narració poemàtica basada en la Creació del món, caiguda del primer home i redempció del gènere humà; formant un elegant volum de 132 pàgines, primorosament imprès en la llibreria catòlica de Lluís Geli, Barcelona.

L'obra compré tres cants i un prólec, escrits ab una prosa castellana castissa i elegant, plena de descripcions i de imatges poètiques, i tant harmònica que pot competir ab qualsevol obra escrita en vers, ja que la mateixa construcció d'ella té un ritme especial, que la coloca a la verdadera categoria de la poesia en prosa; cada un dels seus capítols ve a ser una especie d'oda, ont l'exuberància de l'imaginació i la riquesa del llenguatge, atrauen i sedueixen al lector, presentantli els quadros de que's val l'autor per la seva concepció, tant nets i ab tant de relleu, que li donen un valor extraordinari i una veritat justa i perfecta.

Ab aquest art de llenguatge, i de que ja'n té fama el doctor Herranz, aplicat i servit pera espresar l'entusiasme que sent l'autor per la seva obra, i relatar els episodis escullits per el seu tema, fa que, en quant a la forma del poema, sigue de lo millor que sol surti escrit en prosa castellana, a pesar de que sembli massa emparentada ab el romanticisme après en les retòriques i poètiques.

El fondo del poema, es una concepció de gran poeta, que si bé l'assumpte ha es-

tat tractat per diferents gènis de la poesia, de la manera que'l Doctor Herranz el presenta, fa que'ns sigue completament nou, sobre tot en la manera de presentar-nos la figura d'Adan i Eva, quant l'arcàngel Gabriel conta la Creació del món i especialment, la descripció que's fa de les èpoques geològiques, volgüent l'autor ab aixó agermanar la ciencia i la religió, cosa que no havíem trovat en cap altre obra literaria, tractant d'aquest assumpte. Quina llàstia que'l doctor Herranz no hagi volgüt en altrcs passatjes fer lo mateix!

Sens dupte, que cada un dels capítols o cants, fa per si sol, un obra artística, digne del talent de son autor però del conjunt resulta una unitat, tant ben feta i proporcionada, que'l lector piadós queda fonament comogüt i deleïtat que desitjaria veure la Redempció, no en perspectiva, sinó en un altre poema, que fos complement d'aquesta obra que'ns ocupa. Pel lector que mira més l'efecte de la bellesa que'l fondo del poema, potser hi trovaria falta relleu en la caiguda del primer home, ja que ab l'exuberància d'elements poètics ab que's pinten els cástics, li resulten massa, per la poca cosa que sembla ser el pecat en que canen Adan i Eva.

No es que vulguem posar cap reparo en el fondo de l'obra, sinó esposar l'impressió que té que fer a qui sols analisi l'obra artística.

De totes maneres, en general, l'obra resulta digne de son autor, i creiem, que dintre el seu gènere, es una de les obres literaries que deuen figurar en primer lloc; demostrant que'l doctor Herranz, que té conquistada tanta fama com orador sagrat, es un dels escriptors de més inspiració i de més geni dels que produeixen literatura castellana.

De tot cor el felicitem.

SEMPREVIVES.—La publicació de les poesies catalanes originals del malaguanyat poeta, Reverend D. Joan Planas i Feliu, es una obra meritoria, tant pel tribut d'admiració que's deu al poeta, com pel servei que's fa a la literatura catalana.

Les poesies del Reverend doctor Joan Planas, són totes conegudes per haver sigut publicades en les revistes de la primera època del nostre renaixement, i ja per elles havia son autor adquirit un nom respectable, i molt més en el gènere popular que era un dels més distingits cultivadors, per aixó sols ens cal recomenar a nostres lectors l'adquisició d'aquest llibre que retrata una figura entera del renaixement literari català.

Va capselat ab un prólec molt discret degüt a la pluma de Mossén Josep Pour i Batlle.

Els intellectuals y 'ls obrers

PERA L'ALEXANDRE PLANA

En la conferencia que l'altre dia comentaveu, va enfocar en Maeztu amb forsa perspiciàcia un dels problemes més desficiosos de la reconstrucció del nostre esperit civil. Perqué es capdal y aquelina aquesta qüestió del xore apartament de Ateneus y Sindicats.

Y será balder orientar l'agulla imantada sense una previa solució d'aquest conflicte antieuropeïsta, car a la conquesta d'Europa hem d'anarhi tots ben aplegats, que si aixi no arribessim a les portes, no se'ns obririen pas.

En aixó, com en totes les coses. Espanya camina lentament fins a ferhi tard

en totes les grans manifestacions que's produeixen als pobles de la civilització.

Y es que les forces espirituals son disperses, es que encara no som arribats al nivell en que s'acoblen y s'influencien l'impuls emotiu y l'intellectual, símptoma de superiorisació dintre de les corrents modernes.

Entre nosaltres, cada factor social té la seva qüestió previa a resoldre, y aixó impossibilita de sumar-se als altres. L'Estat no's preocupa gaire de cercar els ordes intermediaris y així tots ens migrem en la nostra esfera solitaria sense fecundació possible.

Y d'aquest mal ne petim tots. Les mateixes causes que interdeixen l'organització d'un potet obrerisme les trobem en l'endarreriment de la nostra intel·lectualitat; la mateixa inconsciència de les classes obreres domina als intellectuals y també a la burgesia.

Ningú pot senyalar amb el dit, a un altre.

Ont són els sindicats?... Sí, femla la pregunta dolorosa. Però desseguida: Ont són els organismes de cultura popular, l'obra dels intellectuals? — Ont són els trusts, els cartells, les grosses sindicacions patronals?

En Maeztu mateix ens farà'l comentari:—Aixó es, un poble de partits y de castes, analfabetisme tot, y després instints críminosos contra l'ànima colectiva.

Oligarquia, burocràcia y masses. L'esperit partidista y de castes, matant la ciutat, la nació. La classe mitja, marxanta y professional, encara serva romanesques de conservadurisme. Els obres encara són polítics y el sindicalisme va decandint en la nostra terra.

Y els intellectuals, quin paper volen jugarhi en el tercer acte de la tragedia social, que es el fracàs dels treballadors com a classe reformista?

Deieu, amic Plana, que hi ha diferència entre'l criteri socialista d'un intel·lectual y el d'un obrer.

Cert que'ls nostres obrers no han capít la transcendència del socialisme com a mètode, y, si, tan sols, els hi ha arribat vagameut una inspiració de la seva economia.

Peró es que'ls intellectuals de Catalunya han arribat a assolir la plena visió, el sentiment vibrant de tot el Socialisme.

Ah, no! no han sapigut passar de Schaffle o Schmoller, els més audaciosos. Socialisme d'academia com l'altre ho es de sindicat. Y aixó ho palesa un exemple vostre. Alabeu el socialisme de l'Alomar, qui nega l'eficàcia de l'acció sindicalista, y estampa en la bandera dels internacionalistes aquella romàntica llegenda qui feu bategar tants de cors conservadors: Catalunya pels catalans!

Aquesta concepció del més escarrà dels nostres intellectuals, es també incorrecta y restringida.

Mes, gojosos podriem sentirnos si les petges rectes, encara que imprecises, de l'Alomar fossin seguides per tots els homes de cultura refinada.

No; l'Alomar no es un cas representatiu; es una veu isolada, sense el consol d'un eco...

L'intel·lectual es, entre nosaltres, un home sense apassionaments de ciutadà, que tem les coses soptades, les realitats discordants que esguarda d'esbiaix, excèpticament, els grans actes humils... L'intel·lectual s'estima tant la feina de l'obrer com aquest estima'ls versos d'ell.

En aquestes negacions té'l mèrit de la disculpa l'obrer, esperit simplista, induit per suggestions, aferrat a la vida animal, que tant li costa de guanyarse.

Per aixó es irritant que li posin títols als qui fruïnt d'un benestar de plenitud, d'equanimitat, haurien d'enfondirli en les entranyes, la noblesa d'un estimul.

Qué han fet els artistes pera serenar les sofrenses del nostre poble? Han plasmat bellament les seves actituds d'inadaptats? Han endolcit les seves hores de captiveri desgranant cantades al defóra de les reixes negres?... Han esquitilat un rajolí de poesia entre les angoixes familiars? Aquesta fora la més augusta tasca dels nostres noucentistes.

Els mestres, els artífex de la rima, han copsat enrítmies en les gestes del carrer, del camp y de la fàbrica.

Nosaltres no hem sapigut donar un sentit poètic universal, als moments d'epopeia popular, a aquesta realitat trágica que endoloria la nostra vida civil, y punyia tots els cors amb el ritme vigorós de les coses entranyables.

Y si el poble no ha sentit aquestes veus, aquestes armonies en les hores supremes de la lluita lliberal, sapiguem al menys, tenir enfront del seu justificat menyspreu, la santa dignitat d'una noble conitrició.

Jo desitjo pera'ls nostres intellectuals el gest de l'Anatole France. Darrera el seu «m'enfichisme», la soperba creació d'una humanitat reduida sobre la pedra immaculada

Que cada qual hi posi el seu esforç en l'aniquilament d'aquesta economia del dolor, que diu en Platteau.

Que «La Internacional» no es tot el socialisme? Bé. Rectifiquemla «La Internacional», que no més ens parla dels pobres de la terra...

FRANCESC CAÑADAS

A "La Defensa"

En les planes de CATALANITAT va apareixer una nota, prenent la defensa dels que assistirem a alguns dels assalts de Carnaval, donats per distingides famílies de la població, a les quals injuriava un setmanari local, de una manera sobradament grollera i inculta.

Aquesta direcció, va creure que devia insertar-se la tal nota, i per lo tant va fer-se solidaria de lo que en ella s'hi deia.

No obstant, se coneix que als senyors del periódic aludit «La Defensa» va sentarselshi malament, per quan en el número del diumenge se desfà en bilis, en una forma anónima i covarde, i d'una manera incalificable, contra el autor material del article, digníssim amic nostre i company de redacció, regirant de la seva vida tot lo petit, en veritat o en mentida, pera ferne els arguments que li falten.

Quan s'insulta tan cinicament i ab tanta ira, com ho fa l'autor d'aquell article, val la pena de tenir la valentia de donar el nom, car moltes vegades, escudat en l'anónim, sol parlar de moralitat algunsatyr duptós, d'honradesa algun escapat de galleres o d'amor filial algun desgraciat que no sap qui va ser el seu pare.

De lo que no va firmat ne sol esser el responsable el director; es veritat; mes nosaltres no creiem que l'intel·ligentíssim i honorable professor de pedagogia senyor Font, director de «La Defensa» vulgui ferse responsable dels insults que ha deixat insertar en el periódic, car ell ja coneix perfectament lo que'l còdic penal diu referent a injuriant i calumnies i de com els clergues-escriptors deixen que els directores compleixin per ells, la condempna. Ab aixó, farà molt ben fet, de donar el nom del autor, i sabrem a que atendrems pera contestarhi en el modo i forma que sigui convenient, advertintli que si de vides privades se tracte, en coneixem moltes que res tenen de morals ni de pedagògiques.

M. DE PALOL

Publicacions rebudes

VIDA SOCIALISTA.—El número corresponent a aquesta setmana conté els següents interessants articles: «Vida política», per Pablo Iglesias; Impresiones sobre la Argentina: Demografia, instrucció pública, conferéncies de Posada, recuer-

dos de Altamira, per T. Alvarez Angulo; El poeta de la miseria per Emili Carrer; Carlos Max; Del ambiente: En el templo, per M. Sánchez Gali; El navegante salvaje, (cuento) per Villiers de l'Isle Adam; Escuchad, per Praxedis G. Guerrero; Crónica: Tendremos república, per Desiderio Talavera; Suma justicia, suma injusticia; Los siete pecados capitales, novela original de Pedro Luis de Galvez; Ante la «Commune», por M. Deprit Sáinz; Marzo de 1871; Escobauos, per Maligno; Pasando el rato, por Roepán.—Grabats.

En la portada publica el retrat del socialista francès Eduard Vaillant.

NOVES

Invitat per diverses personalitats literaries, nostre estimat amic D. Narcís Roure, autor de les notables obres *La vida i les obres de Balmes* e *Ideas de Balmes* ha donat al Ateneo de Madrid el dimars passat, una conferencia desenrollant la seva teoria balmenana.

Segons llegim en la premsa madrilenya, la memoria del Sr. Roure abarca una llarga crítica de Balmes com a filosof, com a literat, com a científic, com a religiós i com a sociólec, dedicant preferent atenció a Balmes polític; sobre tot en lo que significa llibertat, i evolució, llegint lluminosos pensaments del filosof i adaptantlos a la política actual.

Feu la presentació del conferenciant el Sr. Moret el cual després d'un fervent elogi al Sr. Roure, que tant alta i fonament ha sabut expressar la figura del gran pensador catalá, exposá algunes idees sobre Balmes, comparantlo amb Sales Ferrer y Costa.

El escullit públic del Ateneo, entre el qual figuraven les mes rellevants personalitats, de les lletres i de les ciències, califícaren la conferencia del Sr. Roure de notabilíssima, siguent molt aplaudit y calurosament felicitat pel seu treball.

Entre el éxit que arreu va cullint, de la seva labor serena i meditada, juntem també la nostra mes vehement enhorabona.

El Centre Autonomista de Dependents de Comers i de la Industria de Barcelona, ha organitzat pera els dies 25 y 26 del corrent, una excursió pera visitar la nostra costa lllevantina, havent marcat el següent itinerari: Blanes, Santa Cristina, Lloret, Tossa y San Feliu de Guixols.

Nostre amic el jove advocat D. Joan B. Torroella ha sigut designat pera representar al Colegi d' Advocats d' aquesta Ciutat en la Junta de protecció de la Infancia i extinció de la mendicitat.

Els primers d'Abril veurá la llum á la ciutat de Figueras el semanari adherit a la unió federal nacionalista Republicana «Figueras federal» redactat per els mes entusiastes joves d' aquella comarca i escrit en catalá.

Li desitjém una llarga vida.

Habem rebut una carta de Llasá firmada per alguns de nostres correligionaris protestant del contingut en una correspondencia de dita vila i insertada en el número corresponet al passat diumenge del setmanari lerrouxista que surt a llum en nostre ciutat.

Si el nostre humil concell pogues esser atés pels bons amics de Llasá, els hi diríem que fessin cas omis de lo que puguin dir o deixar de dir els que han fet o inspirat un tant desgraciat escrit tot éll plé de llocs comuns, paraules grolleres y insults personals; máxim amagantse l'autor o autors darrera del anónim, comprometent de pasada als individus que formen l'entitat política Grupo Radical de dita vila.

L'insult personal, consecuenca de tota classe d'impotencia, mereix el mes gran despreci y vosaltres, amics, la contestació mes contundenta que poden donar als vostres anónims enemics, es treballar sense desmai en la propaganda dels nostres ideals de Patria y Llibertat, tot fuetejan a tota demagogia y a tota democràcia personal d'automóvil.

Cròniques comarcals

De Palafrúgell

La societat de cultura «Ateneu Palafrugellenc» ha inaugurat ja ses tasques. La secció excursionista ha organitzat una excursió a les montanyes de Fitó, lloc aont se troben uns monuments prehistòrics. El darrer divendres, dia 17, se celebrá en els salons del Ateneu una sessió preparatoria de dita excursió, parlat de prehistòria el soci D. Eduard Bofill. El jo-

ve conferenciant llegí unes quartilles, acompanyat d'anotacions a la pizarra pera millor comprensió dels oients. Digué que les excursions que la secció organitzaria obeirien a un plan determinat d'estudi de l'història, seguint l'ordre cronològic de la mateixa, a lo que s'entent per prehistòria; explicá la divisió de la edat de pedra en dos períodes, paleolític y neolític, y lo qu'erén els dólmens, meuhirs, pedres oscilants, etc.; en fi, feu un encertat estudi de l'edat primitiva, que fou molt aplaudit.

El soci D. Lluís Corominas y el President de l'Ateneu D. Josep Barceló, digueren també algunes paraules referent a prehistòria y a l'excursió que se realisaria.

Cal consignar que entre els oients hi havia moltes senyoretas, les quals formen dintre de l'Ateneu una secció esperantista.

L'excursió a Fitó devia tenir lloc el darrer diumenge, mes degut al mal temps s'ha aplasat pera el dia 25 del corrent.

El diumenge passat, 19 corrent, hi gué una altre conferencia a càrrec de don Lluís Corominas. Parlá de la tasca a fer en el Ateneu. Ab encertades paraules ens parlá dels projectes que's podien realisar, dels concursos, festes, sports, vetllades, etc., que l'Ateneu podria dur a cap, lo grant d'aquesta manera canviar dintre un temps la manera d'esser dels palafrugellencs, fent que rebessin una educació verament integral. Tots els oients, joves en sa majoria, s'entusiasmaren al sentir al senyor Corominas, aplaudintlo sorollosament.

El President senyor Barceló doná les gracies al conferenciant y li manifestá que lo qu'havia exposat en la conferencia, coincidia ab els propòsits que portava el Consell Directiu de l'Ateneu de lo qual se en felicitava.

L'entusiasme es gran. Dintre poc se celebrará la festa inaugural.

R. M.

De Llasá

El dia 12 tingué lloc en el saló de sessions d'aquest Ajuntament l'Assamblea general ordinaria del Sindicat Agrícola.

Se doná compte de l'estat satisfactori del Sindicat y de l'éxit obtingut per la Caixa d'Estalvis y Cooperativa de compres adherida al mateix, essent aprovats per unanimitat els inventaris balansos presentats pel Consell d'Administració, així com els acords y demés actes realisats durant l'exercici de 1910.

El Consell quedá constituít de la següent manera:

President, D. Josep Puig de la Bellacasa; vispresident, D. Ramón Ballesta; comptador, D. Josep Itrç; tresorer, D. Benet Tribuliet; secretari; D. Josep Cifre Ridaura, y vocals, D. Joaquím Falcó, D. Ramón Marcé Membrado, D. Jaume Riera Pagés y D. Jaume Tolsanas Salvá.

Acabada la festa, el senyor Puig de la Bellacasa explicá als concurrents l'objecte y fins de l'Unió de Viticultors de Catalunya, essent escoltades ses paraules ab veritable interés y entusiasme, prometen ingressar en la naixent Unió y treballar pera que no quedi a Llasá cap viticultor que no entri a l'Unió.

Rectificació del Cens

S'adverteix a tots els socis que tinguin 25 anys i duguin mes de dos anys de residència en aquesta ciutat i que no siguin inclosos en les llistes electorals se serveixin donar el seu nom i domicili, en la Secretaria del Centre Nacionalista Republicá, Rambla Llibertat, 33 al fi de ferlos inscriure en el cens.

SECCIO D' ANUNCIS

Agustí Gallostra SASTRERIA

Trajos exclusivament a mida

Besadó 2, y Peixeterias Velles, 13.—GIRONA

L. DALMAU PLA TALLER DE MÁRBRES DE MIQUEL QUINTANA

METGE

Rambla d' Alvarez, 2, segon. — GIRONA Pedres del país y extrangeres. Especialitat en làpides Cort-Reial 4.—GIRONA

VIUDA Y FILLS DE S. FORNÉS S. C.

Vins, Alcools, Tartres y Olis

GIRONA Y LLANSA

VOLEU VESTIR ELS NENS ELEGANTS Y AM ECONOMIA?

Raimonda Creuhet

SOMBRERERIA

Rambla Llibertat, 29

GIRONA

VI COLL: TÓNIC - NODRITIU a base de Quina - Kola-Carn

Lactofosfat

ALIMENT FISIOLÓGIC COMPLERT, perfectament asimilable y per lo tan, de resultats admirables, en les ANEMIES, CONVALESCENCIES CLOROSIS, PÉRDUES DE FORSES, etc. etc.

Preparació y Venda:—FARMACIA COLL—3 PESSETES FRASC

BODEGA LLACH

Suero - Vacunació

ab garantia
del bestia porquí

Progrés, 20, 2.º 1.ª. GIRONA

ESPAÑOLERIA PARISIÉN

Especialitats extrangeres

Indeformable, Tennis, Liséré, Preven-salas, Trepóinte per senyorettes etz., model pera excursionistes y cassadors

BALLESTERIES, 26 — GIRONA

Narcís Dalmau

Perruquer

Ciudadans, 1 pral.—GIRONA

Elixir Digestiu COLL

a base de

Pepsina = Pancreatina = Diastasa

Cloruru cocaina y Elixir Garús

Aconsellem a tots aquells malalts del estomag que no hagin trobat remei en cap de les nombroses especialitats preconisades com a digestives, assagin un frasc del nostre Elixir

Elaboració y Venda

FARMACIA COLL

3 Pessetes frasc

Guanos complets

superfotats de 1ª acreditada

Companyia Bourdalaise

FRANSA

Representant en la provincia,

Josep Canals

COLOMES

Farmacia del Mercadal

Bernardes, 2. GIRONA : L. de LLOBET : Teléfon, 203

Análisis químicos, aigues minerals, oxigen pur, específics, vins, xarops y reconstituents de primera qualitat

Escrupulositat en el despaig de receptes

KIOSC

MARULL

Venda de periódics y revistes nacionals y extrangeres

S'admeten suscripcions d' aquest periódic
Rambla d'Alvarez.—GIRONA

Xocolata Reconstituienta "EXCELSIOR"

A BASE DE GLICEROFOSFAT DE CALS I NOU DE KOLA

Es el més pràctic i el millor de tots els reconstituents i de tots els xocolates.—Indispensable a les persones dedicades a treballs mentals, als convalescents i als neurastènics.—Util als infants i a tot el món.

UNA PESSETA 'LS 200 GRAMS

Demanis en farmacies, droguerías i ultramarins.—Preparat per J. DEULONDER, Farmacèutic

Dipòsits: Girona; Ortopedia, Perfumeria i Centre d' específics: FIUS, Plassa Constitució, 12.—La Bisbal; FRANCESC ROURA.—Olot: ISIDRE CALBETON.—Palamós; SENYOR TOLOSA